

Afstemning at faae Valgfriheden sikket, som vi have det ved Valgene til Folkethinget. Jeg skal henstille meget til de ærede Forslagsstillere, at de ville se under den fortsatte Behandling af Forslaget at faae dette med. Overalt, tror jeg, at vi maatte, hvorledes vi end ellers ere fændede i Politiken, kunne blive enige om, at naar Grundloven har tilsikket almindelig Valgret, saa skulle vi ogsaa gjøre Vort til, at den kan blive øvet saa uforstyrret af alle uvedkommende Hensyn som vel muligt. Det er i yderste Grad sørgeligt at være Vidne til, at Naad, for hvem Betydningen af deres Valgret, Betydningen af Politiken for Samsundet, er gaaet klart og bestemt op, og som tillægge det overordentlig stor Betydning, at de kunne faae lagt deres Overbevisning for Dagen, at de skulle være stillede Valget imellem enten fra Godseieren at blive opsagte det Hus, de have, eller fra Fabrikeierne det Arbeide, de have ved Fabrikkerne, eller ogsaa, hvad der saa maa ske, med blødende Hjærte stemme mod deres egen inderste Overbevisning. Jeg finder det meget sørgeligt at vi overhovedet tillade Sjelkøb, Menneskehandel her, eller Handel med, hvad der er endnu vigtigere: Menneskenes Overbevisning paa et Punkt, som de have overordentlig Interesse af. Det turde vi Alle kunne enes om at kunne modsætte os, og i den Retning gaar efter min Mening Lovforslaget, og det vil ogsaa øve sin væsentlige Virkning. Som sagt, jeg slutter mig til Principet i Forslaget, ikke fordi det er saa herligt og saa deiligt, at vi skulle dertil; men fordi vi ere komne til en Tilstand, hvor vort politiske Liv er udartet saaledes, at vi ere nødte til at gjøre det.

Johannsen: Jeg tror, det ærede Medlem tager feil, naar han mener, at man er i Stand til paa den nuværende Maade, nemlig ved at samles paa eet Sted, at kunne blive færdig paa een Dag med den hemmelige Afstemning. Jeg tror ikke, det kan lade sig gjøre; der vil ikke blive tilstrækkelig Tid. Det er alene fra dette Synspunkt, at jeg mente, at hele Valghandlingen saa maatte forandres. Den personlige Fremstilling af Valgandidaterne kan jo godt finde Sted foruden det og vil til alle Tider finde Sted. Man kan ikke mene, at nogen Vælger vil stemme paa en Kandidat, han slet ikke kjender, og hvis Udtalelser han ikke har hørt. Det ærede Medlem talte om de forskjellige Valgtryk, der kunde øves under de nuværende Forhold; men det er et Spørgsmaal, om den forandrede Valgmaade, som nu er foreslaaet, ganske sikker derimod. Jeg tror det

ikke. Smidlertid skal jeg, som sagt, ikke have Noget imod, at den nuværende Valghandling bliver forandret til en hemmelig Afstemning.

Solch: Ja, jeg tror, man maa være enig om, at det kan antages, at der ogsaa i Fremtiden vil blive gjort Forsøg paa Valgtryk ikke blot fra Godseiernes Side, men ogsaa fra mange andre Sider, som have Indflydelse i Samsundet og Indflydelse over den enkelte Vælger, og naar man ser hen til Erfaringerne andre Steder fra, er det meget sandsynligt, at, efter som Tiderne gaa, kan sliq Ustik tiltage. Jeg kan derfor i Al ligesom i Fjor slutte mig i Principet til dette Lovforslag, og jeg anser det for rigtigt at tage under alvorlig Overveielse, om man ikke maa se at naae til at indføre hemmelig Afstemning for at sikre Valgfrihed. Jeg tillod mig at udtale i Fjor, at førend et saadant Lovforslag kunde antages at blive gennemført, maatte der dog have dannet sig en noget stærkere Stemning i Befolkningen om denne Sag, end der hidtil er kommet til Orde. Naar en af Forslagsstillerne (Beth) nu mente, at hans Lovforslag i alt Fald i Principet havde fundet Tilslutning i vide Kredse, maa jeg derimod udtale min Forbauselse over, at et Lovforslag som dette, hvis der virkelig er saa stor Trang til det, ikke har fundet større Opmærksomhed, end det har. Nogen Grund dertil kunde ligge i den Maade, hvorpaa dette Lovforslag er blevet behandlet fra Folkethingets Side; thi saa vidt jeg erindrer, blev der, efter at Sagen havde vundet en vis Tilslutning i Fjor ogsaa fra den høitærede Ministers Side, ikke afholdt noget Udvalgsmøde om denne Sag. Den blev ganske kort behandlet i Folkethinget, og dermed døde den, og det er ikke den Maade, hvorpaa en stor og vigtig Sag kan antages at trænge bedst ud i Folket. Jeg skal heller ikke indlade mig paa Enkelthederne, da jeg betragter Sagen som værende paa et meget foreløbigt Standpunkt; men jeg vil udtale som min Formening, at det vilde selvfølgelig være rigtigt at komme til fuld Erkjendelse af, hvad Folkethinget mener om denne Sag, og det vil nærmest kunne ske gennem et Udvalg. Paa den anden Side betragter jeg denne Sag af saa stor og indgribende Betydning, at det forekommer mig mærkeligt, om denne Sag skulde kunne gennemføres uden at blive forelagt fra Regjeringens Side. Da man nu veed — saavidt jeg forstod den høitærede Minister i Fjor — at han ikke kunde ønske en hemmelig Afstemning indført paa den Maade som her er